ДЎСТЛИГИМИЗ МАНГУДИР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

29 сентябрь 1971 йил, чоршанба • № 225 (15.095). • Баҳоси 2 тийин.

Кеча Тошкентда қардош Қозоғистон адабиёти ва санъати декадаси очилди.

ТОШКЕНТДА Қозоғистон адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилиши. Минбарда Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов.

И. Душкин ва Р. Шамсиддинов фотоси, (ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАСИН!

ДЕКАДАНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

Ўзбекларнинг ён қўшнимжон қўшним деган ажойиб ҳикматли мақоли бор. Одамларнинг янги, социалистик бирлиги вужудга келган бизнинг Советлар Ватанимизда бу сўзлар ўн чандон маънодор бўлиб янграйди. Қўшни халқ, дўст халқ, қардош халқ! Ленинча миллий сиёсат бу тушунчаларга янги, чуқур мазмун бахш этган. Коммунистик партия жипслаштирган, ягона мақсад — коммунизмдан илҳомланган совет халқларининг шонли онласи қўлни-қўлга бериб, галабадан-галабага бормоқда.

Мана бугун бизнинг хонадонимизда Қозоғистон мўътабар ва азиз меҳмон бўлиб турибди. У ҳусн-жамоли барқ уриб яшнаган ўлканинг порлоқ тақдири тўғрисида, шу куз фаслида қўриқ ерлардан Ватан омборига қуйилаётган олтин буғдой ҳақида, беғубор кенгликларда қад кўтараётган янги-янги шаҳар ва қишлоқлар ҳақида, инсонга хизмат қила бошлаган битмас-туганмас ер ости хазиналари тўғрисида ҳамда қадимий ва абадий навқирон қозоқлар диёридан самовий кемалар коинотга парвоз қилаётганлиги ҳақида сўзи ва қўшиғи билан ҳикоя қилиб бермоқ учун Ўзбекистон диёрига келди.

Абай, Жамбул, Қурмонгози ворислари чиндан ҳам шонли ишлардан илҳом олмоқдалар! Шеърий мисралар бу қадар баралла янграётганлигининг, полотнолар бўёқлари бу қадар мавжланаётганлигининг, қадимий дўмбира торлари шўх янграётганлигининг боиси ҳам ана шу: уларнинг ҳаммаси бир-бирига ҳамоҳанг бўлиб, Совет Қозоғистонининг бугунги кўрки ва эртанги истиқболидан ҳикоя қилмоқда.

Анъанага кўра бу ҳикоя Алишер Навоий номли опера ва балет катта академик театрида бошланади. Қозоғистон адабиёти ва санъати декадасининг тантанали очилиш маросимида қатнашмоқ учун 28 сентябрь куни бу ерга Тошкент шаҳри ва области меҳнаткашларининг вакиллари келишди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев, Ўрта Осиё ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, армия генерали Н. Г. Ляшченко, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари А. Д. Бесчастнов, И. Р. Курбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолигига кандидатлар Н. Маҳмудов, С. Р. Расулов, С. У. Султонова, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Қ. Б. Билолов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, М. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Қозоғистон ССР маданият министри М. Б. Бозорбоев ва Ўзбекистон ССР маданият министри А. М. Қўчқоров президиумга чиқиб ўтирадилар. Улар билан бирга қозоқ халқининг номояндалари — ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, кинематографчилар, саҳна усталари, Ўзбекистон санъат ва адабиёт арбоблари ҳам ўтиришибди.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **Н. Ж. Худойбердиев** очади. Бугун Совет Ўзбекистонида катта ва қувончли байрам — Қозоғистон ССР адабиёт ва санъат декадаси бошланди.

Бундай декадалар ўтказиш мамлакатимизда ажойиб анъана бўлиб қолди. Бу учрашувлар халқларимиз қардошлигининг чинакам тантанаси, маданият соҳасидаги муваффақиятларнинг кўригига айланмоқда.

Биз шунга аминмизки, қозоқ адабиёти ва санъати декадаси ҳам бизни қардошларимизнинг бой ва ранг-баранг ижоди билан таништиради, халқларимиз дўстлигини янада мустаҳкамлашнинг ёркин саҳифаси бўлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнатчилари номидан ўртоқ Худойбердиев азиз меҳмонларни қизғин табриклайди.

Ўзбек халқи билан қозоқ халқи қадим замонлардан бери дўст бўлиб келганлар. Бу дўстлик халқларни маҳаллий золимлар ва чор амалдорларининг жабрига ва қуллиққа қарши курашда бирлаштирди. Бу дўстлик Октябрь революцияси, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши алангасида, тинч бунёдкорлик меҳнатида тобланди. Бу дўстлик коммунизм учун курашда янада мустаҳкамланди.

Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида Қозоғистон эришган муваффақиятларга биз астойдил қувонамиз. Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси — юксак даражада ривожланган индустрия, юксак даражада механизациялашган қишлоқ хўжалиги, илғор фан ва маданият ўлкасидир.

Усть-Каменогорск ва Лениногорск металлургларининг, Қарағанда ва Экибастуз кўмирчиларининг, Чимкент ва Жамбул химикларининг, Манғишлақ нефтчиларининг муваффақиятларидан қувонмоқдамиз.

Қозоғистон рух ва қўрғошин ишлаб чиқаришда мамлакатимизда биринчи ўринда, мис ишлаб чиқаришда иккинчи ўринда ва кўмир қазиб олишда, электр энергия ҳосил қилишда, чўян эритишда учинчи ўринда турганлиги республиканинг умумиттифоқ меҳнат тақсимотидаги ролини кўрсатиб турипти.

Саккизинчи беш йиллик даврининг ўзидаёқ қардош республикада 445 та янги саноат корхонаси ва цех ишга туширилди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 55 процент кўпайди. Миллий даромад 61 процент ошди.

Қозоқ ёзувчилари, рассомлари, кинематографчилари, композиторларининг асарлари ўзбек халқининг дилига яқин ва азиздир. Абай, Жамбул, Мухтор Авезовнинг ўлмас асарларини ўзбеклар ўз она тилида ўқимоқдалар. Ҳозирги замон ёзувчилари — Ғабит Мусрепов, Собит Муқонов, Ғабиден Мустафин, Абдўлла Тожибоев, Анвар Олимжонов ва қозоғистонлик бошқа адибларнинг асарларини халқимиз яхши билади.

Қозоқ театри ва киносининг Бибигул Тўлағанова, Роза Жаманова, Роза Бағланова, Ермек Серкебаев, Ришот Абдуллин, Ҳадиша Букеева сингари артистлари ижоди кишиларга завқ-шавқ бахш этади. Муқан Тулебоев, Аҳмед Жубанов, Газиза Жубанова, Қуддус Хўжамиёров музикасини, рассомлардан Обилхон Кастеев, Канафий Телжонов, Ҳакимжон Наврўзбоев ва бошқа кўпгина санъат арбобларининг асарларини Қозоғистон ва бошқа республикадаги кишилар ҳам биладилар ва севадилар.

Совет ҳокимияти йиллари давомида социалистик тузум афзалликлари туфайли, коммунистик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати туфайли, улуғ рус халқи бошчилигидаги Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги туфайли Қозоғистон гуллаб-яшнади.

Партия ва Совет ҳукумати Қозоғистон ССР меҳнаткашларининг хизматларини юксак баҳоладилар. Ҳозир республика байроғида Ленин ордени ва Октябрь Революцияси ордени порлаб турибди.

Азиз дўстлар, сизларнинг муваффақиятларингиз бизни айниқса хурсанд қилади, чунки қозоқ ва ўзбек халқларининг тақдири, урф-одатлари, анъаналари бир-бирига жуда ўхшаш ва яқиндир. Айни вақтда биз Қозоғистон билан Ўзбекистоннинг иқтисодий ва ишлаб чиқариш алоқалари узлуксиз мустаҳкамланиб бораётганлигининг гувоҳи ва қатнашчилари бўлиб турибмиз.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Ўзбекистон ССРда рўй берган катта-катта ўзгаришларни азиз меҳмонларимизга қувонч билан кўрсатадилар.

Сиёлар республикамизнинг ҳамма томонларига борасизлар, заводларда ва қурилишларда, колхозларда ва совхозларда, театрларда ва концерт залларида сизларни мунтазир бўлиб кутмоқдалар. Декада кунларида сизлар республикамиз ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлари билан, меҳнаткаш зиёлилари ва ёшлари билан бемалол таниша оласизлар, уларнинг ҳаётини, маишатини ва бунёдкорлик меҳнатини ўз кўзларингиз билан

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

28 сентябрда Кремлда кунниг биринчи ярмида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Ҳиндистон республикасининг бош министри Индира Ганди ўртасида музокаралар бошланди.

Музокаралар чоғида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон республикаси ўртасида 1971 йилнинг 9 августида имзоланган Шартнома асосида Совет — Ҳиндистон муносабатларини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи жуда муҳим ташқи сиёсий проблемалар муҳокама қилинди.

Тушдан кейин Совет — Ҳиндистон музокаралари давом эттирилди.

Музокаралар самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

ТЕЛЕФОНДА:

ДЎСТЛИК

Район пахтазорларида жўшқин меҳнат ҳукмрон. Айниқса дала гвардиячилари деб ҳаққоний ном олган механизаторларнинг қўли баланд келяпти. Улар суръат отига қамчи босиб, тоғ-тоғ хирмон уймоқдалар, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ ва сифатлироқ «оқ олтин» теришга интилмоқдалар.

Куни кеча район хўжаликларида 678 та машина ишлади. Бир кунда йиллик планнинг 5,1 процента миқдорида пахта тайёрланди. Дўстлик районги азаматларининг мавсум бошидан буён давлатга топширган пахтаси қариб 73 процентга етди.

Машина теримы планини муваффақиятли бажариб, ҳозир мажбурият ҳиссобига ишлаётган механиклар, ҳайдовчилар ҳосил йиғим-теримини жадал суръатлар билан олиб боришяпти. Ленин номли, Саркисов номли, «Комсомол» совхозларида айниқса иш қизғин.

Давлат планини яқин кунлар ичида бажариш учун астойдил курашаётган район меҳнат аҳли суръатни янада оширишга ҳаракат қилаётир.

Шоли — давлатга

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 28 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — план тонна ҳисобида; учинчи устун — жами тайёрланган шоли тонна ҳисобида; тўртинчи устун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида:

Андижон	5.000	122	2,4
Фарғона	3.000	51	1,7
Самарқанд	2.300	21	0,9
Тошкент	20.300	143	0,7
ҚҚ АССР	54.000	352	0,6
Наманган	4.000	17	0,4
Хоразм	19.500	—	—
Сирдарё	13.970	—	—
Сурхондарё	6.800	—	—
Республика бўйича:	128.870	706	0,5

ДЕКАДА ИШТИРОКЧИЛАРИ ШАРАФИГА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетида 28 сентябрда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси иштирокчилари шарафига қабул маросими бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов улкан дўстлик ва қардошлик байрами бошланганлиги муносабати билан меҳмонларни самимий табриклади, уларга янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Делегация бошлиғи, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов ўзининг жавоб нутқида ўзбеклар диёрида шодиёна ва самимий кутиб олинганликлари учун ташаккур ва миннатдорчилик изҳор қилди.

Қабул маросимида Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев, Ўрта Осиё ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали Н. Г. Ляшченко, Қозоғистон ССР маданият министри М. Б. Бозорбоев, Олмаота шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. И. Мочалин, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири М. И. Есеналиев, Қозоғистон ва Ўзбекистон ижодий союзлари ва ташкилотларининг раҳбарлари, адабиёт ва санъат арбоблари қатнашдилар.

Қабул маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари А. Д. Бесчастнов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

Қабул маросими самимий ва дўстона вазиятда ўтди. (ЎзТАГ).

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 28 сентябрга бўлган маълумот

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан буён
Қашқадарё	2,16	59,13	1,95	35,03
Сурхондарё	2,45	55,36	2,94	47,58
Тошкент	3,67	53,32	3,75	50,72
Сирдарё	4,41	52,84	5,38	59,43
Андижон	3,54	50,66	4,01	28,16
Наманган	3,40	44,34	4,21	30,30
Бухоро	2,92	44,19	4,16	37,80
Фарғона	2,56	38,37	2,81	18,31
Самарқанд	3,20	36,80	3,99	26,97
Хоразм	2,79	23,69	1,74	6,90
ҚҚАССР	2,56	20,72	1,99	6,83
Республика бўйича:	3,10	43,63	3,53	33,72
Шу жумладан, ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	1,80	45,33	—	—
Қашқадарё	1,86	32,31	—	—
Бухоро	2,00	31,18	—	—
Республика бўйича:	1,84	41,05	—	—

Бизнинг суҳбат

Жилисбаев Бекен
Біз Өзбек бауырлар
Қазақ халқының
асқақ жыр мен
күмбірлеген күйін
ала келдік.
профессор

ЖАРАНГДОР КУЙЛАР

Бекен ЖИЛИСБОЕВ,
Қозоғистон ССРда хизмат кўрсатган артист, профессор.

Узбекистонни қуёшли ўлка, дейдилар. Мен бугун ана шу сўлим ўлкага ташриф буюриб, бу гапнинг нақадар ҳаққонийлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Узбек халқи азалдан дўстпарвар, санъатсевар халқдир. Мен санъат кишиси бўлганимдан ўзбек ва қозоқ халқлари маданий алоқаларини яхши биламан. Узим Қозоғистон санъат институтида вокал кафедрасининг бошлиғиман. Биз Тошкент давлат консерваторияси билан илмий алоқа қилиб келамиз.

Узбек диёрида ўтаётган маданиятимиз кўригига жарангдор қозоқ куйларини олиб келдик. Декада ўзбек ва қозоқ халқларининг маданий алоқаларини янада мустаҳкамлайди, деб ишонч билдираман.

САНЪАТКОРЛИК САЛОМИ

Құрметті
Өзбек бауырлар
Сіздерге бұдан да ғажап
үлкен табыстар
тезе беруге тілеймін
Сәлеммен
Ермек Серкебаев

Ермек СЕРКИБОЕВ,
СССР халқ артисти.

Мен ўзбек ўлкасида, санъатсевар халқ ҳузурида кўп марта бўлганман. Ҳар гал бу ўлкага ташриф буюрарканман, ҳаяжонланаман, аллақандай ички ҳис-туйғу мени тинч қўймайди. Ахир юқори дидли, куй ва қўшиқни жон-дилидан севувчи халққа унча-мунча қўшиқни манзур қилиш осон эмас. Бу сафар ҳам декада қатнашчиси сифатида ҳаяжонимни яшира олмайман. Мен декада кунларида ўзбек саҳналарида ўз санъатим билан тингловчиларни хушнуд қилиш ниятидаман.

Узбекистонда менинг санъаткор дўстларим жуда кўп. Мен улар билан учрашганимдан, ижодий суҳбатлар қурганимдан ғоят хурсандман.

Узбек дўстларимиз меҳнатда ҳамиша янгидан-янги муваффақиятларга эришаверсин!

ДЎСТЛИГИМИЗ МАНГУДИР

(Боши биринчи бетда).

кўра оласизлар. Ўзбекистон шаҳарлари ва қишлоқларида ўтказиладиган жуда кўп ижодий учрашувлар ва сафарлар вақтида кўпгина янги дўстлар орттирасизлар, ўз талантларингизнинг ва ўзига хос қозоқ санъатининг мухлисларини топа оласизлар.

Биз сизларнинг республикамизда бўлишингиз ёқимли ва хушнудлик билан ўтиши учун ҳамма ишни қиламиз.

Декада республикаларимизнинг маданий алоқаларини янада кўпроқ ривожлантиришга хизмат қилади, бир-биримизнинг маданиятимиз ва экономикамиз тўғрисидаги тасаввурларимизни кенгайтиради. КПСС XXIV съезди ўртага қўйган вазифаларни амалга ошириш йўлида яна бир қадам бўлади.

Декада очиқ деб эълон қилинади.

СССР, Қозоғистон ССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари янграйди.

Кеча қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини тантанали йиғилишнинг фахрий президиумига зўр кўтаринкилик билан сайлайдилар.

Сўз Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси **Б. А. Ашимов**га берилади. Қозоқ адабиёти ва санъатининг ҳозир биз очаётган Ўзбекистондаги декадаси, дейди у, шодиёна ва завқли байрам бўлади. Улуғ Ватанимиз халқлари дўстлигининг янги ёрқин далили бўлиб қолади.

Қозоқ маданияти арбобларининг сиз, ўзбек қардошларимиз ҳузуридаги ижодий ҳисоботи бутун совет халқи КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, тўққизинчи беш йиллик улуғвор программасини бажариш учун мислсиз зўр ғайрат билан меҳнат қилаётган бир вазиятда ўтмоқда.

Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари ўртоқ Д. А. Кунаевнинг топшириғига биноан, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитети, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, қозоқ халқи номидан ва кўп миллатли республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан сизларга ва сизлар орқали ўзбек халқига, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига самимий қардошлик саломи топширишга ижозат бергайсизлар.

Декадага таклиф қилганликлари учун ва ўзбеклар диёрида шодиёна кутиб олганликлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР ҳукуматига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдиришга ҳам ижозат бергайсиз.

Биз республикамиз ва унинг маданият арбоблари шаънига Марказий Комитетдаги қабул вақтида ва ушбу йиғилишда айтилган самимий, илҳомлантирувчи сўзлар учун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга ва республика Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиевга ўз миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз.

Декадалар, ўзаро ижодий ҳисоботлар социалистик воқелигимизнинг ажойиб анъанаси бўлиб қолди. Бу сафарги декада бизга бир-биримизни яхшироқ билиб олиш, бир-биримизнинг ижодий тажрибамиздан баҳраманд бўлиш, республикаларимизда адабиёт ва санъатни ривожлантиришнинг актуал проблемаларини муҳокама қилиш имконини беради.

Мамлакатимизнинг ҳамма халқлари ягона аҳил оила бўлиб яшамоқдалар. Совет Иттифоқи халқларининг коммунистик партия вояга етказган дўстлиги мустаҳкам ва бузилмасдир. Бу дўстликка раҳна сола оладиган куч дунёда йўқ. Ана шу дўстлик, ана шу интернационал бирлик ва қардошлик — кўп миллатли давлатимиз қудратининг битмас-туганмас манбаидир.

Ҳуқуқсизлик ва зулмдан Улуғ Октябрь туфайли халос бўлган ўзбек ва қозоқ халқлари ўз давлатларини барпо этганликлари, социалистик миллатлар бўлиб таркиб топганликлари, тенг ҳуқуқли республикалар бўлиб совет халқларининг қардошлик оиласига қўшилганликлари билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Ўзбеклар ва қозоқларнинг қадимий юрти ҳозир таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Замонавий индустрия қудратига ҳамоҳанг бўлиб қишлоқ хўжалиги ҳам равнақ топмоқда. Совет кишиларининг эркин меҳнати диёримиз қиёфасини ўзгартирмоқда ва ер ости хазиналаримизни забт этмоқда, буюк бунёдкорлик завқ-шавқи шоирларнинг мисраларида ва меъморларнинг ижодларида гавдаланмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммасига халқларимиз Октябрь революцияси туфайли рўёбга чиққан ўзига хос таланти билангина эмас, аввало, ярим асрдан бери бизни олға бошлаб бораётган тўғри компас туфайли эришдилар, бу компаснинг номи — ленинизмдир.

Халқларимиз жонажон Коммунистик партия ва унинг жанговар штаби — ленинчи Марказий Комитет раҳбарлигида биргаликда босиб ўтган йўл руслар ва украинларни, белоруслар ва тожикларни, ўзбеклар ва қозоқларни — Совет Иттифоқининг ҳамма халқларини яна ҳам яқинроқ қон-қардош қилиб қўйди. Бизнинг йўлимиз равшан ва тўғри, зотан ҳеч ким бизни бу йўлдан тойдира олмайди.

Ленинча миллий сиёсат туфайли мазмунан социалистик ва ўзининг миллий формалари жиҳатидан ранг-баранг бўлган ягона маданиятимиз тобора гуллаб-яшнамоқда. Социалистик маданият мамлакатимиз халқлари яратган ҳамма энг яхши дурдоналарни ўзига қамраб олди, миллий, маънавий бойликларни умумхалқ мулкига айлантирди. Алишер Навоийнинг сермазмун сатрлари ва Улуғбекнинг асрлар бўйи яшаб келаётган ўткир фикрлари қозоқнинг уйига иззатли меҳмон бўлиб кирди. Абай қўшиқлари ва Қурмонғози куйлари эса ўзбеклар диёрида баралла янграб турибди. Пушкин шеърларини ўзбеклар ҳам, қозоқлар ҳам ўз она тилларида ўқимоқдалар. Чайковский музикасини эса ўз миллий операларида тингламоқдалар.

Қардош халқларимиз партия раҳбарлигида экономика ва маданиятни ривожлантиришда амалга оширган буюк ўзгаришлар инсоният тарихида аввал мисли кўрилмаган эди.

Биз ўзбек халқининг жуда катта муваффақиятларига чин кўнгилдан қувонмоқдамиз. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистонда халқ хўжалигининг кўпгина етакчи тармоқлари барпо этилди.

Ўзбек халқи ўтмиш асрларда ҳам кўпгина олимлар, мутафаккирлар ва меъморларни дунёга келтирган, улар яратган асарлар ва обидалар ҳозир ҳам кишиларни қойил қолдиради. Совет ҳокимияти йилларидагина Ўзбекистонда шунингдек, бизнинг республикамизда фан ва маданият чинакам равнақ топиб, истеъдодли олимлар, ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, кино ходимлари, архитекторлар ва саҳна усталари етишиб чиқдики, уларнинг ижодиёти халққа манзур бўлди.

Азиз ўртоқлар!

Бизнинг республика тўғрисида, кишиларимиз қандай яшаб, қандай меҳнат қилаётганликлари ҳақида қисқача гапириб беришга рухсат этгайсиз.

Бугунги Қозоғистон — замонавий кучли саноати, механизациялашган сермаҳсул қишлоқ хўжалиги, илғор фан ва маданияти бўлган республикадир.

Ўтган беш йилликда Қозоғистоннинг ишлаб чиқариш кучлари айниқса гуриллаб ривожланди. Ҳозирги вақтда республика 1913 йили бутун чор Россиясида ишлаб чиқарилганидан уч баравар кўп саноат маҳсулоти, 1940 йилдагидан 19 баравар кўп саноат маҳсулоти бермоқда.

Республика Совет Иттифоқининг катта ғалла маконларидан бири бўлиб қолди. Беш йил мобайнида Ватан омборларига сал кам 4 миллиард пуд ёки олтита йиллик пландагидан кўп қозоқ галласи тўкилди. Бу йил донли экинлар ўрим-йиғими муваффақиятли ўтказилди, давлат плани барвақт бажарилди — давлатга 656 миллион пуд ғалла топширилди. Пландагидан ташқари дон тайёрлаш давом этмоқда. Жамоат чорвачилиги анча ривож топди.

Бутун мамлакатда бўлгани сингари бизнинг республикамизда ҳам экономиканинг юксалиши фан ва маданиятнинг янада ривож топиши билан бирга меҳнаткашларнинг фаровонлиги муттасил ошиб бормоқда, адабиёт ва санъат гуллаб-яшнамоқда. Ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, кино ва театр арбоблари Ленин ғояларининг тантанасини, меҳнат аҳлининг улуғворлигини очиб берувчи янги асарлар яратиш устида самарали меҳнат қилмоқдалар. Улар социалистик маданият умумий хазинасига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бошқа республикалар қаторида Қозоғистоннинг ҳам экономикаси ва маданияти соҳасида эришилган мана шу ҳамма ютуқ ва муваффақиятлар ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг қаҳрамонона меҳнати, партия Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг доимий ғамхўрлиги ва эътиборлари натижаси, мамлакатимиздаги барча халқларнинг, дастлаб, улуғ рус халқининг қардошларча ёрдами натижасидир.

Партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев таъкидлаб ўтганидек, мамлакатимизда социалистик қурилиш йилларида кишиларнинг янги тарихий бирлиги — Совет халқи бунёдга келди. Партия ўзининг XXIV съездида мана шу тарихий бирлик мустаҳкамланмоғи, Ватанимиздаги миллат ва элатларнинг яқинлашуви процесси ривожланмоғи учун ҳамма ишни қилиш керак, деган вазифани қўйди. Биз сиз билан, барча совет халқи билан ҳамма вақт бўлиб келгани сингари бундан кейин ҳам улуғ дўстлигимиз янада қалинлашмоғи учун қўлдан келган ҳамма ишни қиламиз.

Ватанимизнинг ҳамма халқлари ягона аҳил оила бўлиб коммунизмнинг мустаҳкам моддий-техника базасини яратяптилар. Совет кишиларининг мана шу улуғ мақсадларига эришмоқ учун курашида уларни Коммунистик партия, унинг партиямиз ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби Леонид Ильич Брежнев бошчилик қилаётган ленинчи Марказий Комитети бирлаштириб ва илҳомлантириб турибди.

Азиз дўстлар!

Сизга, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига яна бир бор самимий салом ва энг яхши истаклар билдиришга рухсат этгайсиз. Республикангиз гуллаб-яшнайверсин. Ватан шон-шуҳрати йўлидаги муваффақиятлари кўпаяверсин. Сизнинг катта ва меҳмондўст уйингиздан шоду хуррамлик ва бахт-саодат аримасин.

Бузилмас дўстлигимиз белгиси ва ҳозирги декада тўғрисидаги хотира сифатида мана шу гиламни қабул қилиб олишингизни сўрайман. Унда қозоқ чеварларининг қўли билан азиз йўлбошчимиз ва устозимиз Владимир Ильич Лениннинг портрети тўқилган.

Залдагиларнинг қарсаклари остида Б. А. Ашимов декада қатнашчилари номидан совғани топширади.

ҚАРДОШЛИК
ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАСИН!

Ўзбекистон халқ шоираси **Зулфия** нутқини шеър билан бошлади:

Мен бунда не десам, бу юрак сўзи,
Сизнинг юраклардан жой олсин ўртоқ,
Не десам ярашур — маъно бир ўзи.
Женами, эгачи жўлдошми, ўртоқ.
Сиз дўстга халқимнинг сўзини айтишдан,
Камина шу соат нақ Олатоғман.
Меҳру садоқатла пўртана қилган,
Дилдан: «Хуш келибсиз!» дейишдан шодман.

— Меҳмон келса уйингга, тўй қўшилар тўйингга деган гап бор халқимизда, — деди шоира.

Бизнинг республикамизга ардоқли, иззатли, кўз-қошдай яқин сиз қардошларимиз келдингиз. Эркин меҳнатнинг тўкин ҳосилли «оқ олтин»ини териб олиб, давлатга топширишнинг қадрдон ҳаяжони билан яшаётган халқимиз юрагидан олтиндан ҳам қиммат дўстларни яхшироқ кутиб олиш, азиз учрашувларнинг маънавий неъматларидан баҳра олиб қолиш туйғуси жой олди.

Биз орзиқиб кутган меҳмонларимиз ўзларининг ажойиб санъатларини қимматли совға қилиб келтирдилар. Санъат қайси турда бўлмасин, у ҳамиша халқ ҳаётини ўзида акс эттиради, санъат асарини ўлмас қилиб замон-замонларга олиб ўтадиган чақмоқ гавҳари ҳам халқ юрагидир. Тори жуфт бўлмаса сўзламайдиган дўмбира билан дутор ҳам қўшиғимиз, созимизнинг бирлигидан сўзлайди.

Халқ шоираси нутқининг пировардида бундай деди:

— Тиниқ кўл бўйида ташналигини қондириш истагида турган кийикнинг кўзлари сизларга таниш. Шунингдек, биз ҳамдўст санъати, қардош меҳри дарёсидан, санъат берадиган баҳрадан ташналигимизни қондириш чун чанқоқ дил билан мунтазирмиз.

Хуш келдингиз, йўлларингиз, меҳнатингиз, учрашувларингиз сизнинг ҳам бағрингизга бизни янада яқин қилсин.

Қозоғистоннинг кекса шоирларидан бири **А. Тожибоев** сўзга чиқади. У қозоқ ва ўзбек халқлари ўртасида қадимдан бор бўлган дўстлик ва биродарлик тўғрисида гапирди. У фахрланиб айтдики, Жамбул билан Мухтор Авезов ана шу дўстликнинг буюк куйчилари эди, улар бугун ҳам биз билан бирга.

Қозоғистондан келган меҳмон ўзининг шеърини ўқиб беради. Бу шеърда шундай сатрлар бор: «жондош ўзбек, сен менинг қардошимсан, мен сенга қозоқ заминидан халқ саломини олиб келдим. Ана шу саломни, менинг юртдошларимнинг санъатини қабул эт, қозоқ халқининг шеърларини қабул эт. Буларда энг яхши ҳис-туйғу ва фикрларимиз изҳор этилган».

«Ташсельмаш» заводи пресслаш цехининг мастери **Иван Голованов** минбарга чиқади. Менинг зиммамга қардош қозоқ халқи санъати ва адабиётининг сиз вакилларига Ўзбекистон пойтахти ишчилар синфи кўп минг кишилик армияси номидан сидқидилдан салом топширишдек катта шарафли вазифа тушди.

Сизнинг серқуёш Ўзбекистонга келишингиз мамлакатимиз халқлари бузилмас дўстлигининг, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча миллий сиёсати амалга оширилганлигининг яна бир ёрқин далилидир.

Шаҳримиз саноатининг ходимлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, беш йиллик биринчи йилининг топшириқларини муваффақиятли бажармоқдалар, пландагидан ташқари анчагина маҳсулот бердилар.

Тошкентликлар меҳнаткаш Қозоғистоннинг эришган ютуқларини шодиёна ҳис-туйғулар билан кузатиб турибдилар. Қардош совет оиласидаги Қозоғистон биринчи класс индустрияни, механизациялашган қишлоқ хўжалигини, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни вужудга келтирди. Бу эса қозоқ халқининг умумиттифоқ меҳнат тақсимотига салмоқли ҳисса қўшишига имкон беради.

И. Голованов зилзиладан сўнг тошкентликларга ёрдам бергани келган Қозоғистон меҳнаткашларига Ўзбекистон пойтахтининг ишчилар синфи номидан самимий миннатдорчилик изҳор этади.

Ҳозир бизнинг республикамизда мўл пахта ҳосилини йиғиб-териб олишнинг долзарб дамлари ўтмоқда, — дейди у. — Тошкент меҳнаткашлари бу ишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. «Ташсельмаш» коллективи йил бошланганидан бери қишлоққа 6,5 мингтадан ошиқ пахта териш машинаси берди (икки қаторлигига айлантириб ҳисоблаганда). «Зангори кемалар» қардош Қозоғистон ва пахтачилик билан шуғулланувчи бошқа республикаларнинг далаларида жавлон урмоқда.

Азиз дўстлар, сизни завод ва фабрикаларимизга ташриф буюриб, ажойиб кишиларимиз билан яқинроқ танишишга таклиф этамиз. Сизнинг каломингиз ва қўшиғингизни цехларимиз, қурилишларимиз, клубларимизда орзиқиб кутмоқдамиз.

Саҳна пардаси яна очилади. Залга бамисоли бепоён далалар, Олтой ва Олатов шабадаси эсгандек, бепоён буғдойзорларда сузиб юрган кемалар овози эшитилгандек, меҳнат нафаси сезилгандек бўлади. Қардош республика санъат усталари Қозоғистоннинг бугунги куни тўғрисидаги қасидаларини бошлайдилар. Бу қасида шеърий сатрларга, ўзбек заминига қадам ранжида қилган шоирлар билан бастакорлар бугунги байрамга атаб яратган янги қўшиқларга қўшилиб кетади. Бундан бир неча асрлар муқаддам яратилган, лекин бизнинг кунларимизда ҳам ўз жозибасини сақлаб қолган рақслар ва куйлар бошланади.

Қардошлик ва дўстлик таронаси тантанавор янграй бошлайди! (ЎзТАГ).

В. И. ЛЕНИНГА—ҚОЗОҒИСТОН МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИДАН

Қозоғистон адабиёти ва санъати декадасининг қатнашчилари Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов бошчилигида Тошкентдаги В. И. Ленин ҳайкалига гулчамбар қўйдилар. Гулчамбарнинг қизил лентасига қуйидаги сўзлар ёзиб қўйилган: «Владимир Ильич Ленинга — Ўзбекистонда Қозоғистон адабиёти ва санъати декадаси қатнашчиларидан».

(ЎзТАГ).

«МАРҲАБО, АЗИЗ ДЎСТЛАР!»

«Уқитувчилар газетаси», «Қозоғистон муғаллими» ва «Учитель Казахстана» газеталарининг махсус қўшма сони Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадасига бағишлаб чиқарилди. Ўзбек, қозоқ ва рус тилларида босиб чиқарилган материалларда халқларнинг ҳаётбахш ленинча дўстлиги улуғланади.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Оқилхон Шарофиддинов меҳмонларга қарата «Уйимизнинг тўри — сизники, Марҳабо, қондош, жондош элнинг азиз меҳмонлари» деб ёзади.

Қозоқ шоири Есет Аукебоев «Дўстлик гимни» сарлавҳали шеърида Совет Иттифоқидаги халқлар забардаст дуб дарахтининг шохларига ўхшайди, дейди.

Бир қанча материаллар Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг халқ маорифи соҳасида эришган муваффақиятларига, педагоглар ўртасида тажриба алмашишга, ҳар икки республика мактаблари ўртасидаги дўстона алоқаларнинг мустаҳкамланишига бағишланган. (ЎзТАГ).

«ЛУНА-19» УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони ва қуёш системасидаги планеталарни тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1971 йилнинг 28 сентябрида Москва вақти билан соат 13 да Совет Иттифоқида «Луна-19» автомат станцияси учирилди.

Станциянинг асосий вазифаси Ой сунъий йўлдошининг орбитасидан Ойни ва Ой атрофи космик фазосини илмий тадқиқ этишдан иборатдир.

«Луна-19» автомат станцияси Ернинг сунъий йўлдоши орбитасидан Ой сари старт олиб, ҳисоблаб қўйилганига яқин траекторияга чиқди.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, станция ичидаги системалар, агрегатлар нормал ишлаб турибди.

Ердаги команда ўлчаш комплекси воситалари станция билан барқарор радио алоқа боғлаб, турибди.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

УЗБЕКИСТОНДА ўтаётган қозоқ адабиёти ва санъати декадаси. Суратларда: 1. (чапдан) Қозоғистон композиторлар союзининг раиси, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Ерғали Раҳмадиев, Қозоғистон халқ артисти Хаукен Кенжатоев, Қозоғистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби профессор Умарбек Байдилдаев. 2. Қурмонғози номидаги Давлат филармонияси халқ чолғу ансамбли солистлари.

М. Нуриддинов ва А. Тўраев фотолари.

ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 1971 йилнинг 26-27 сентябрида дўстона визит билан Болгария Халқ Республикасида бўлди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Болгарияда бўлган чоғида у билан БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков ўртасида дўстона учрашув ва суҳбатлар бўлиб ўтди. Суҳбатларда совет томонидан Л. И. Брежнев билан бирга келган КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари А. И. Блатов, шунингдек, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг БХРдаги элчиси А. М. Пузанов қатнашдилар.

Суҳбатларда Болгария томонидан БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Б. Велчев, Б. Билгаранов, Ж. Живков, И. Михайлов, И. Попов, П. Кубадинский, С. Тодоров, Т. Цолов, Т. Павлов, Ц. Драгойчева, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидатлар А. Цанев, И. Абажиев, К. Тричков, К. Гяцров, П. Таков, Марказий Контроль-Ревизия комиссиясининг раиси С. Каражов, БКП Марказий Комитетининг секретарлари Г. Филипов, И. Примов, П. Кирацов, БКП Марказий Комитетининг аъзолари ва бўлим мудирлари Г. Владиков, К. Теллалов, М. Балев, ташқи ишлар министри И. Башев, БХРнинг СССРдаги элчиси С. Гюров қатнашдилар.

Л. И. Брежнев партия, совет халқи КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни бажариш учун қандай куч-ғайрат кўрсатаётганликлари ҳақида, СССРда коммунистик қурилиш истиқбол режалари тўғрисида болгар ўртоқларга гапириб берди. Т. Живков БКП X съездининг қарорларини амалга ошириш юзасидан мамлакатда қулоч ёйган иш тўғрисида, партия ривожланган социалистик жамиятни муваффақиятли қуриш манфаатларини кўзлаб белгилаган энг муҳим тадбирлар тўғрисида ахборот берди.

Томонлар сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда Совет — Болгария ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш ва ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор беришди. Л. И. Брежнев ва Т. Живков ўртоқлар КПСС билан БКП ўртасидаги, совет халқи билан болгар халқи ўртасидаги муносабатлар сидқидиллик, астойдил ишонч, ғоявий бирлик ва қардошларча жипслик билан характерланади, деб таъкидлашди.

Халқаро аҳволнинг актуал проблемалари, аввало, Европа хавфсизлиги проблемаси хусусида ҳам фикрлашиб олинди. Социализм мамлакатлари, коммунистик ва ишчилар ҳаракатини янада жипслаштириш, антиимпериалистик кучлар бирдамлигини мустаҳкамлаш, кескинликни юмшатиш, тинчликни, тинч ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида олға бориш мақсадларида ҳар иккала томон сарфлаётган куч-ғайратлар ўзаро қўллаб-қувватланди.

Сидқидиллик билан ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбатлар муҳокама этилган барча масалалар юзасидан КПСС билан БКП қарашларининг батамом бирлигини тасдиқлади.

Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан Болгария Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегациясини расмий визит билан Совет Иттифоқига келишга таклиф қилди. Таклиф мамнуният билан қабул қилинди. Бу визитнинг конкрет муддатлари яна келишиб олинади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КАСАБА СОЮЗИ ФАБРИКА, ЗАВОД, МАҲАЛЛИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг Меҳнат тўғрисидаги қонун асослари қабул қилинганлиги муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Бутуниттифоқ Касаба союзлари марказий совети тақдим этган касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитетининг ҳуқуқлари тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

2. Ушбу Низомни ишлаб чиқариш бирлашмалари, колхозлар, олий ўқув юртлари ва айрим муассасалар касаба союз комитетларига татбиқ этиш хусусиятларини Бутуниттифоқ касаба союзлари марказий совети тегишли министрликлар ва идоралар билан келишиб белгилайди.

3. Қуйидаги ҳужжатлар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин:

СССР Олий Совети Президиумининг «Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитетининг ҳуқуқлари тўғрисида»ги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги 1958 йил 15 июль Фармони (СССР Олий Совети ведомостлари, 1958 йил, 15-сон, 282-бет);

СССРнинг «Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитетининг ҳуқуқлари тўғрисида»ги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини тасдиқлаш тўғрисида»ги 1958 йил 25 декабрь қонуни (СССР Олий Совети ведомостлари, 1959 йил, 1-сон, 23-бет);

СССР Олий Совети Президиумининг «Ишчи ва хизматчиларга майиб-бўлганлиги, ёки уларнинг соғлиғи ишга боғлиқ равишда бошқа тарзда шикастланганлиги сабабли етган зарар учун корхоналар, муассасалар, ташкилотлар товон тўлаши тўғрисидаги низоларни қараб чиқиш тартиби ҳақида»ги 1961 йил 2 октябрь Фармонининг 3- моддаси (СССР Олий Совети ведомостлари, 1961 йил, 41-сон, 420-бет);

СССР Олий Совети Президиумининг «Маъмуриятнинг ташаббуси билан касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб, ишдан бўшатилган кишиларнинг меҳнатига доир низоларни қараб чиқиш тартиби тўғрисида»ги 1959 йил 27 январь қарори (СССР Олий Совети ведомостлари, 1959 йил, 5- сон, 53-бет);

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1971 йил, 27 сентябрь.

КАСАБА СОЮЗИ ФАБРИКА, ЗАВОД, МАҲАЛЛИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

1. Тегишли касаба союзининг Уставига биноан сайланган касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети корхона, муассаса, ташкилот ишчилари ва хизматчиларининг ишлаб чиқариш, меҳнат, маиший, маданият соҳаларидаги манфаатларини ҳимоя қилади ва юридик шахс ҳуқуқларидан фойдаланади.

2. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети умумий йиғилишлар, ишлаб чиқариш кенгашлари, конференциялар ҳамда ишчи ва хизматчилар ижтимоий фаолиятининг турли формалари орқали ишчи ва хизматчиларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашишларини таъминлайди.

Корхоналар, муассасалар, ташкилотлар маъмурияти ишчи ва хизматчиларнинг ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашишини таъминлайдиган шарт-шароитларни яратиб бериши керак. Корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг мансабдор шахслари ишчи-хизматчиларнинг танқидий мулоҳазалари ҳамда таклифларини ўз вақтида қараб чиқиб, қабул қилинган чораларни уларга маълум қилиб туришлари керак.

3. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети ишлаб чиқариш планларининг лойиҳаларини, янги техниканн жорий этиш планлари, корхона, муассаса, ташкилотнинг капитал қурилиш планлари лойиҳаларини, уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектларни қуриш ҳамда ремонт қилиш планларининг, шунингдек коллективни социал ривожлантириш планларининг лойиҳаларини ишлаб чиқишда қатнашади.

4. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети ишчи ва хизматчилар коллективи номидан корхона, ташкилот маъмурияти билан коллектив шартнома тузади, коллектив шартномада кўзда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишини мунтазам равишда контроль қилиб туради, коллектив шартномага мувофиқ олинган мажбуриятларнинг бажарилишини маъмурият билан биргаликда ташкил этади.

5. Моддий рағбатлантириш ҳамда социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондини белгиланган соҳаларга таксимлаш, шунингдек ана шу фондларни сарфлаш сметаларини тасдиқлаш корхона, ташкилот маъмурияти томонидан касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан биргаликда амалга оширилади.

Моддий рағбатлантириш фонди билан социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди маблағларининг белгиланган доираларда қайта тақсимланишини маъмурият касаба союзи, фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб амалга оширади.

Корхона, ташкилот ишининг йиллик якунлари учун моддий рағбатлантириш фондидан бериладиган мукофотлар ва бошқа турдаги рағбатлантиришларнинг, моддий ёрдам ва мукофотларнинг миқдорини корхона, ташкилот маъмурияти касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан биргаликда белгилайди.

Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети ходимларнинг маданий-маиший шароитини яхшилаш ва ишлаб чиқаришни такомиллаштириш учун шунингдек, якка тартибда мукофот бериш ва бир йўла ёрдам кўрсатиш учун корхона фонди маблағларидан фойдаланиш сметасини маъмурият билан биргаликда тасдиқлайди.

6. Корхона, ташкилот фонди ҳамда кенг истеъмол фонди маблағлари ҳисобига объектлар қуришнинг титул рўйхатларини шунингдек, меҳнатни муҳофаза қилиш, ҳавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитариясига доир ишларнинг титул рўйхатларини корхона директори, ташкилот раҳбари касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб тасдиқлайди.

7. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети корхона, муассаса, ташкилот раҳбарларининг ишлаб чиқариш плани, коллектив шартномага биноан олинган мажбуриятлар, меҳнат шароитини, ишчи ва хизматчиларга моддий-маиший ва маданий хизмат кўрсатишни ташкил этиш ва яхшилашга доир тадбирлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги докладларнинг тинглашга ва аниқланган камчиликларнинг йўқотилишини талаб қилишга ҳақлидир.

Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети зарур ҳолларда коллектив шартномага мувофиқ олинган мажбуриятларни бажармаётган, бюрократизмга берилган, сансалорликка йўл қўяётган, меҳнат тўғрисидаги қонунларни бузаётган раҳбар ходимларни ишдан олиш ёки жазолаш масаласини тегишли ташкилотлар олдига қўяди.

Маъмурият корхона, муассаса, ташкилотнинг раҳбар хўжалик лавозимларига ходимларни касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитетининг фикрини ҳисобга олиб тайинлайди.

8. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети ишлаб чиқариш кенгашларига раҳбарлик қилади, умумий йиғилишлар ўтказади, уларда қабул қилинган қарорларнинг ҳамда ишчи ва хизматчилар айтган таклифларнинг бажарилишини мунтазам равишда контроль қилиб туради.

Корхона, ташкилот маъмурияти билан биргаликда ишлаб чиқариш, техника ва иқтисодий конференцияларни, ишлаб чиқариш илғорларининг кенгашларини муntазам равишда чақириб туради, бу конференция ва кенгашларда техникани ғараққий эттириш ва корхонани иқтисодий ривожлантириш масалалари муҳокама қилинади, корхона, ташкилот, айрим цехлар, бўлимлар ва бошқа ички бўғинлар фаолиятидаги камчиликларни тугатишга доир тадбирлар ишлаб чиқилади.

Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети маъмурият билан биргаликда социалистик мусобақани, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатини ташкил этади ва бу ишларга якун ясайди, мусобақа ғолибларини белгилайди, илғор цехлар, бўлимлар, бригадаларнинг ҳамда корхона, ташкилотдаги бошқа ички бўғинларнинг коллективларига кўчма Қизил байроқлар, фахрий ёрлиқлар беради, ишлаб чиқариш илғорларини ёрлиқлар ва пул мукофотлари билан тақдирлаш, шунингдек уларнинг номини ҳурмат тахтасига ва ҳурмат дафтарига ёзиш масаласини ҳал қилади, социалистик мусобақа якунларини ҳаммага маълум қилади, илғор тажрибани оммалаштиради.

Социалистик мусобақа юзасидан ҳамма мукофот маблағларини корхона, ташкилот раҳбари касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб сарфлайди.

9. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети ихтирочилик ва рационализаторликни ривожлантиришга ҳар томонлама кўмаклашади ва қабул қилинган ихтироларнинг ва рационализаторлик таклифларининг ўз вақтида жорий этилишини контроль қилиб туради. Корхона, ташкилот маъмурияти билан биргаликда ишчи ва хизматчиларнинг рационализаторлик таклифлари рад этилганлиги тўғрисидаги шикоятларини, шунингдек қабул этилган рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар учун бериладиган мукофотларнинг белгиланиш тартиби ва тўланиш муддатлари тўғрисидаги масалалар юзасидан шикоятларни қараб чиқади.

10. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети корхона, муассаса, ташкилот фаолиятини яхшилаш масалалари юзасидан, шунингдек меҳнаткашларнинг турмуш шароитлари, уларга моддий-маиший ва маданий хизмат кўрсатиш масалалари юзасидан юқори хўжалик ва совет органларига таклифлар киритади. Мазкур органлар бу таклифларни қараб чиқишлари ҳамда қараб чиқиш натижаларини касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитетига маълум қилишлари керак.

11. Корхона, муассаса, ташкилотдаги ички меҳнат тартиби қоидаларини маъмурият белгиланган тартибда тасдиқланган типовой қоидалар асосида касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб белгилайди.

12. Маъмурият касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб корхонага, ташкилотга берилган ҳуқуқлар доирасида:

а) меҳнатга ҳақ тўлашнинг ишбай ва вақтбай системаларини белгилайди;

б) меҳнатига вақтбай асосида ҳақ тўланадиган ишчиларга нисбатан ишбай асосида ишлайдиган ишчиларнинг тариф ставкалари ва вақтбай асосида ишлайдиган ишчиларнинг тариф ставкалари ўрнига ойлик окладлар қўлланиладиган ишчи касбларининг рўйхатларини белгилайди;

в) иссиқ ва оғир ишларда, меҳнат шароити зарарли бўлган ишларда, меҳнат шароити алоҳида оғир ва зарарли бўлган ишларда ишлайдиган ишчилар учун тайинланган тариф ставкалари асосида ҳақ тўланадиган ишчи касблари ва ишларнинг рўйхатларини ишлаб чиқариш тармоқларидаги ана шу касблар ва ишларнинг амалдаги типовой рўйхатларига мувофиқ равишда белгилайди;

г) амалдаги тариф-малака справочникларига мувофиқ равишда ишларнинг разрядларини белгилайди, ишчиларга разрядлар беради, янги касблардаги ишчиларни справочникларда баён этилган шунга ўхшаш ишларнинг характеристикаларига татбиқан тарификация қилиб, бу ҳақда юқори органни хабардор этади.

д) йиллик иш якунлари юзасидан корхона ва ташкилот олган фойда ҳисобига ташкил топган фонддан корхона ва ташкилот ишчи ва хизматчиларини мукофотлаш, уларга мукофот пули тўлаш тўғрисидаги Низомларни тасдиқлайди.

е) цехлар, участкалар, бўлимлар, фермаларни ва корхона, ташкилотдаги бошқа ички бўғинларнинг раҳбар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар меҳнатига ҳақ тўлаш юзасидан уларнинг қайси группага мансуб эканлиги тўғрисидаги, шунингдек ишлаб чиқариш ҳажми ўзгариши муносабати билан уларни бир группадан иккинчи группага ўтказиш тўғрисидаги масалаларни белгиланган тартибда, тасдиқланган кўрсаткичларга мувофиқ равишда ҳал қилади;

ж) иш нормалари (вақт нормалари), хизмат кўрсатиш нормалари ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг сони нормативларини жорий этади ва қайта қараб чиқади;

з) умумий таълим мактабларини, ҳунар-техника ўқув юртларини, курсларни битириб чиқиб, корхона ва ташкилотга ишга кирган, шунингдек бевосита ишлаб чиқаришнинг ўзида таълим олган ёш ишчилар учун қонунда кўзда тутилган ҳолларда пасайтирилган иш нормаларини тасдиқлайди;

и) мақсадга мувофиқ ҳолларда ходимларнинг икки касбда ишлашига ижозат беради, шунингдек амалдаги қонунларга мувофиқ равишда иккинчи касбни бажарганлиги учун қўшимча ҳақ белгилайди.

13. Касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятининг меҳнат тўғрисидаги қонунларни, ҳавфсизлик техникаси ва ишлаб чиқариш санитарияси қоидалари ва нормаларини қандай бажараётганлигини, меҳнатга ҳақ тўлаш юзасидан белгиланган шартларни қандай татбиқ этаётганлигини ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақидан солиқларни қандай ушлаб қолаётганлигини контроль қилиб туради.

Янги ва реконструкция қилинган ишлаб чиқариш объектларининг ишга туширилишига давлат санитария ва техника назоратини амалга оширувчи органларнинг, касаба союзлари, техника инспекциясининг ҳамда объектни ишга туширувчи корхона, муассаса, ташкилотдаги фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетининг иштирокида ўтиш қўйилмайди.

14. Корхона, муассаса, ташкилотга бериб қўйилган ҳуқуқлар доирасида маъмурият касаба союзи фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб:

а) ишчи ва хизматчиларга текин махсус кийим-бош, махсус пойафзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларини олиш ҳуқуқини берадиган ишлар ва касблар рўйхатларини тармоқ нормалари асосида белгилайди, белгиланган нормаларга мувофиқ ишчи ва хизматчиларга махсус совун беради, тайинлаб қўйилган ҳолларда ювиниш ва зарарсизланиш воситаларини беради;

б) сут ёки унга тенг келадиган бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари олиш ҳуқуқини берадиган ишлар ва касблар рўйхатини медицина кўрсаткичларига мувофиқ равишда белгилайди;

в) ишлаб чиқариш (иш) шароитларига кўра ишчи ва хизматчиларнинг мазкур категорияси учун белгиланган кунлик ёки ҳафталик иш вақти муддатига риоя қилишнинг иложи бўлмаган ва узлуксиз ишлайдиган корхоналар, муассасалар, ташкилотларда, шунингдек айрим ишлаб чиқаришларда, цехлар, участкалар, бўлимларда ва ишларнинг айрим турларида ишчи ва хизматчиларнинг иш вақтини жамлаб ҳисобга олишни жорий этишга йўл қўйади, бунда ҳисобдаги давр ичидаги иш вақтининг муддати иш соатларининг нормадаги миқдоридан ошиб кетмаслиги керак;

д) отпускалар бериш навбатини белгилайди;

е) беш кунлик иш ҳафтаси шароитида сменалар графигини тасдиқлайди;

ж) иш куни нормаланмаган ходимлар учун меҳнат тўғрисидаги қонунларга ҳамда иш куни нормаланмаган ходимлар лавозимларининг министрлик (республика министрликлари, идоралари ва маҳаллий ташкилотлари қарамоғидаги корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ходимларига нисбатан — иттифоқдош республика Министрлар Совети) томонидан тегишли касаба союз органи билан келишиб тасдиқланган рўйхатига мувофиқ қўшимча отпуска бериш муддатини белгилайди;

з) 15 ёшдан 16 ёшгача бўлган ўсмирларни ишга қабул қилади;

и) қонунларда белгиланган ҳолларда икки жойда ишлашга ижозат беради.

15. Меҳнатни муҳофаза қилишга доир қоидаларда ишни бажариш вақтида меҳнатнинг хавф-хатарсиз шароитларини таъминлаш учун риоя этиш зарур бўлган талаблар йўқ бўлган тақдирда корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб, меҳнатнинг хавф-хатарсиз шароитларини таъминлаш чораларини кўради.

16. Ишлаб чиқариш биноларида ва қурилиш майдончаларида ишларни бажариш ва ҳулқ-атвор қоидаларини белгилайдиган меҳнатни муҳофаза қилишга доир йўл-йўриқларни корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети билан биргаликда ишлаб чиқади ва тасдиқлайди.

17. Амалдаги қонунларда кўзда тутилган фавқулодда ҳолларда ишчи ва хизматчиларни ишдан ташқари вақтларда ишлатишга ҳамда дам олиш кунлари ишга жалб этишга касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети ижозати билангина йўл қўйилиши мумкин.

18. Ишчи ва хизматчилар маъмуриятнинг ташаббусига кўра касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетининг розилигини олмасдан туриб корхона, муассаса, ташкилотдан бўшатилиши мумкин эмас, ССР Иттифоқи қонунларида кўзда тутилган ҳоллар бундан мустаснодир.

19. Меҳнатга доир низолар билан шуғулланувчи комиссияларда томонлар бир фикрга кела олмаган тақдирда ҳамда шу комиссияларнинг қароридан ишчи ва хизматчилар шикоят қилган тақдирда касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети ишчи ва хизматчиларнинг ариза лари юзасидан меҳнатга доир низоларни қараб чиқади. Бунда у комиссиянинг қарорини ўз кучида қолдиришга ёки унинг қарорини бекор қилиб, низонинг моҳияти юзасидан қарор чиқаришга ҳақлидир.

Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети комиссиянинг амалдаги қонунларга зид бўлган қарорини ўз ташаббуси билан ёки прокурорнинг норозилигига мувофиқ бекор қилиб, низонинг моҳияти юзасидан қарор чиқаради.

20. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети ишчи ва хизматчининг майиб бўлиши ёки соғлиғи ишга боғлиқ равишда шикастланиши натижасида унга етган зарар учун корхона, муассаса, ташкилотнинг товон тўлаши тўғрисида маъмурият чиқарган қарор хусусидаги шикоятларни қараб чиқади.

21. Касаба союзининг фабрика, завод маҳаллий комитети корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчиларининг давлат социал страхованиесини амалга оширади, социал страхование нафақаларни тайинлайди, ишчи ва хизматчиларга санаторий-курортда даволаниш учун, дам олиш уйларига, туристик-соғломлаштириш муассасаларига ва пархез таомлар олишга йўлланмалар беради, меҳнаткашларнинг фарзандларини пионер лагерларига юборади, ишчилар, хизматчиларга ва уларнинг оила аъзоларига медицина хизмати кўрсатиш қандай ташкил этилганлигини текширади.

Маъмурият касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети билан келишиб, ишчи ва хизматчиларга социал-маданий тадбирлар уй-жой қурилиши фонди маблағлари ҳисобидан дам олиш уйларига, санаторийларга, пансионатларга, туристик базалар ва маршрутларга йўлланмалар беради.

Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети ишчиларга, хизматчиларга ва уларнинг оилаларига пенсиялар тайинлаш вақтида зарур бўладиган ҳужжатларни маъмурият билан биргаликда тайёрлаб беради ва шу ҳужжатларни пенсиялар тайинлаш учун топширади, инвалидларни ишга жойлаштириш масалаларини ҳал қилади, социал таъминот органлари ишчи ва хизматчиларга пенсиялар тайинлаётганида ўз вакиллари орқали қатнашади.

Касаба союзининг фабрика завод маҳаллий комитети корхона муассаса, ташкилотнинг социал страхование взносларини ўз вақтида тўлашини кузатиб боради, зарур ҳолларда страхование взносларини белгиланган тартибда сўзсиз ундириб олиш чорасини кўлланади.

Касаба союзининг фабрика завод, маҳаллий комитети ишчи ёки хизматчининг меҳнатда майиб бўлиши ёки касб касаллигига чалиниши маъмурият томонидан меҳнатни муҳофаза қилиш ва ҳавфсизлик техникаси қоидалари бузилганлигининг натижасида содир бўлганлигини аниқлаган тақдирда фабрика, завод, маҳаллий комитет ана шу майиб бўлиш ёки касалга чалиниш муносабати билан вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотганлиги юзасидан тўланган нафақа харажатларини корхона, муассаса, ташкилотнинг давлат социал страхование бюджетига тўлаш тўғрисида маъмурият учун мажбурий бўлган қарор чиқаради.

22. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети уй-жой ва маданий-маиший қурилиш планларининг бажарилишини текширади, уй-жой фондидан ва коммунал-маиший корхоналардан қандай фойдаланилаётганини кузатиб боради. Касаба союз комитетининг вакили корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчиларини кўчириш учун қурилган уй-жой биноларини шунингдек уларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини кондириш учун қурилган биноларни ва иншоотларни фойдаланиш учун қабул қилувчи комиссияда аъзо ҳуқуқи билан қатнашади.

23. Давлат, кооператив ва жамоат ташкилотларининг уйларида турар-жой бериш маъмурият билан фабрика, завод, маҳаллий касаба союз ташкилотининг биргаликда чиқарган ҳамда меҳнаткашлар депутатлари совети ижроия комитети тасдиклаган қарорга асосан амалга оширилади. Социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди, корхона фонди, кенг истеъмол фонди маблағлари ҳамда корхонанинг қонунга мувофиқ уй-жой қурилишига сарфланиши мумкин бўлган бошқа маблағлари ҳисобига қурилган бутун уй-жой майдони корхона маъмурияти билан фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетининг биргаликда чиқарган қарори билан тасдиқланган рўйхатдаги кишиларга берилиб, бу ҳақда меҳнаткашлар депутатлари совети ижроия комитети хабардор қилинади.

24. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети корхона, муассаса ташкилот маъмурияти билан биргаликда қонунларда хотин-қизлар учун, уларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш, хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш ва соғломлаштириш учун белгилаб қўйилган имтиёзлар ва афзалликларга риоя қилишга қаратилган чораларни кўради.

25. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети билан корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятининг ёш ишчи ва хизматчиларни мукофотлаш, уларга уй-жой ва ётоқхоналардан ўринлар тақсимлаб бериш, ўсмирларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш, ёшларни ишдан бўшатиш, маданий-оммавий ва спорт ишини ривожлантириш маблағларидан фойдаланиш масалаларини тегишли корхона, муассаса ва ташкилот комсомол комитетининг вакили иштирокида қараб чиқади.

26. Корхонага уй-жой қуриш учун марказлаштирилган тартибда ажратиб бериладиган маблағларнинг бир қисмида мактабгача тарбия болалар муассасалари қуриш учун фойдаланиш ишини маъмурият касаба союзининг фабрика, завод маҳаллий комитети билан биргаликда чиқарилган қарор асосида ҳал қилади.

27. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети давлат ва кооператив савдоси ҳамда умумий овқатланиш системасининг корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчиларига хизмат кўрсатувчи корхоналари иши устидан жамоат контролини амалга оширади. Корхона, муассаса, ташкилот территориясида жойлашган ошхоналар, буфетлар, магазинлар ва дўконларда сотиладиган таомлар ва озиқ-овқат маҳсулотларига қўйиладиган устама нархлар, шунингдек уларнинг иш соатлари касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети иштирокида белгиланади.

28. Корхона, муассаса, ташкилот касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетига комитетнинг ўзи ишлаши учун ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг йиғилишларини ўтказиш учун ҳамма асбоб-ускуналар билан таъминланган, ситилган, ёритилган, йиғиштириладиган ва қўриқланадиган зарур биноларни текин бериб қўйишлари керак. Маъмурият касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетига транспорт воситалари ва алоқа воситаларини текинга беради.

Корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчилари ҳамда уларнинг оила аъзолари орасида маданий-оқартув, соғломлаштириш, физкультура ва спорт ишини олиб бориш учун ҳамма асбоб-ускуналар билан таъминланган, ситилган, ёритилган, йиғиштириладиган ва қўриқланадиган зарур биноларни текин бериб қўйишлари керак. Маъмурият касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетига транспорт воситалари ва алоқа воситаларини текинга беради.

Корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчилари ҳамда уларнинг оила аъзолари орасида маданий-оқартув, соғломлаштириш, физкультура ва спорт ишини олиб бориладиган бинолар, иншоотлар, боғлар ва парклар, шунингдек пионер лагерлари, корхона, муассаса, ташкилот балансида туради ва текин фойдаланиш учун касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетига бериб қўйилади. Ана шу мақсадлар учун корхона, муассаса, ташкилот ижарага олган бинолар ва иншоотлар ҳам текин фойдаланиш учун касаба союз комитетига берилади.

Мазкур моддада кўрсатилган бинолар ва иншоотларни ва пионер лагерларни хўжалик жиҳатидан асраш, ремонт қилиш, ситиш, ёритиш йиғиштириш, қўриқлаш ҳамда жиҳозлаш ишлари корхона, муассаса, ташкилот ҳисобидан бўлади. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан касаба союзларининг фабрика, завод, маҳаллий комитетларига бериладиган бинолар учун, шунингдек ишчи ва хизматчилар ҳамда уларнинг оила аъзолари орасида маданий-оқартув, соғломлаштириш, физкультура ва спорт ишини олиб бориш учун сотиб олинадиган асбоб-ускуналар ва хўжалик ашёлари ҳамда пионер лагерлари учун керакли асбоб-ускуналар ва анжомлар рўйхатини корхона, муассаса, ташкилот раҳбари касаба союз комитети билан биргаликда шу мақсадлар учун сметада кўзда тутилган маблағлар доирасида белгилайди.

Корхона фонди кенг истеъмол фонди, социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди ҳамда социалистик мусобақа юзасидан бериладиган мукофотлар ҳисобига сотиб олинган маданий-маиший ва спорт ашёларини касаба союз комитетига ва бошқа жамоат ташкилотларига ҳақини олмай, балансдан-балансга ўтказиб топширади.

Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитети ўз ихтиёрига топшириладиган биноларни, иншоотлар, боғлар ва парклардан, шунингдек пионер лагерларидан тўғри фойдаланишини таъминлайди, уларда тегишли тартиб ўрнатади, ишчилар, хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари орасида маданий-оқартув, соғломлаштириш, физкультура ва спорт ишини ташкил этади.

29. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетига сайланганлиги туфайли корхона, муассаса, ташкилотдаги ишдан бўшаган ишчи ва хизматчиларнинг ваколатлари тугаганидан кейин уларга аввалги иши (лавозими) берилади, бундай иш (лавозим) бўлмаган тақдирда унинг ўзи аввал ишлаган ёки ходимнинг розилиги билан бошқа корхона, муассаса, ташкилотдан баравар ҳақ тўланадиган бошқа иш (лавозим) берилади.

30. Касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий цех комитети сostавига сайланган ва ўзининг асосий ишлаб чиқариш ишидан озод бўлмаган ишчи ва хизматчилар касаба союзининг фабрика, завод, маҳаллий комитетидан розилик олмай туриб, шу комитетларнинг раислари ва касаба союз ташкилотлари эса юқори касаба союз органидан розилик олмай туриб, бошқа ишга ўтказилиши ёки уларга интизом жазоси берилиши мумкин эмас.

Ишлаб чиқаришдаги ишидан озод қилинмаган касаба союз фабрика, завод, маҳаллий комитетларининг раислари ва аъзолари юқори касаба союз органининг розилиги билангина, ишдан бўшатишнинг умумий қоидасига риоя қилган ҳолда, маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатилиши мумкин. Касаба союзи ташкилотчилари маъмуриятнинг ташаббуси билан юқори касаба союз органи розилик берган тақдирдагина ишдан бўшатилишига йўл қўйилади.

31. Ушбу Низом касаба союз цех комитети компетенцияси доирасида корхонанинг цех касаба союз комитетига ҳам жорий этилади.

Район касаба союз комитети ҳуқуқлари бериб қўйилган фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитети цех касаба союз комитетларига фабрика, завод, маҳаллий касаба союз комитетининг компетенциясига тегишли бўлган айрим ҳуқуқларни бериши мумкин.

Ғалаба телеграммалари

ПЛАН—ЎН ТЎРТ КУНДА

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бўз районидаги Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Маннон Жалолов раислик қилаётган «Партия XX съезди» колхози областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини ўн тўрт иш кунида бажарди. 780 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 21 центнердан чўл дурдонаси териб олинди. Давлат омборига тўкилган 1650 тонна пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Ялпи қосилнинг 70 проценти машиналар билан териб олинди. Колхозда машина терими плани 110 процентга етказиб адо этилди. Ҳозир колхоз далаларида 14 та «зангори кема» ишлаб турибди. Қодир Абдураҳмонов, Абдукарим Муродов, Собир Мусаев каби механик-ҳайдовчилар 120-180 тоннадан пахта тердилар.

Улуғ Октябрь шарафига бошланган мусобақага қўшилиб ишлаётган колхоз пахтакорлари қосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказишга сўз бердилар.

КОЛХОЗ РАПОРТ БЕРДИ

АНДИЖОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зокиржон Собиров раислик қилаётган Ленин районидаги Меҳнат Қизил байроқ ордени «Правда Востока» колхози Андижонда иккинчи бўлиб пахта планини бажарди. 2328 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан «Тошкент-1» навли уруғлик пахта териб олинди. Андижон хирмонига 6610 тонна пахта тўкилди. Топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Колхоз юқори сорт пахта сотгани учун 330 минг сўм фойда олди. Луқмон Исмоилов, Иминжон Раҳимов, Абдуфаттох Умрзоқов Жошлиқ бригадалар 34 центнердан хирмон кўтардилар.

Колхоз аъзолари яна 2700 тонна пахта топшириб, қосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

А. ҚУРОНБОЕВ.

НАВБАТ—МАЖБУРИЯТГА

Колхозимиз 20 иш кунида йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди. Ҳар гектар ердан 26,1 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга топширилди. Шунисе қувончлики, бу йил йиғим-терим ҳар қачонгидан уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

План бажарилди. Бу улкан ишга механизаторларимиз катта ҳисса қўшдилар. Мавсум бошлангандан буён далаларимизда 37 терим агрегати узлуксиз ишлади. К. Бекинов, И. Тожибоев, У. Абдуллаев каби дала гвардиячилари 20 иш кунида машиналар бункеридан 110-120 тоннадан пахта тўкиб, умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссасини қўшдилар.

Ғалаба рапортига имзо чекилган кезда илғорлар номини фахр билан тилга олиш ўринлидир. К. Йўлдошев, О. Ширинбоев, А. Мирзаҳмедов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари айниқса ишжоат билан ишладилар. Юқорида номлари тилга олинган бригадалар йиллик пахта тайёрлаш планини қисқа муддатда адо этди, давлат хирмонига гектаридан 28-30 центнердан юқори сорт пахта топшириб, байроқдорлик ролини ўйнади.

Биз пахта тайёрлаш планини бажардик, мажбуриятимизни ҳам тез фурсатда адо этиш учун курашяпмиз. Лекин районимиз, областимиз, колаверса республикамиз олдида катта вазифалар турибди. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қўлимиздан келгунча ҳисса қўшишни муқаддас бурч деб биламиз.

Мирзиз РУЗИМАТОВ,
Урта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси.

ЕР ЮЗИДА

Халқаро мавзуда

БМТНИНГ БОШ ВАЗИФАСИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг XXVI сессияси 21 сентябрда ўз ишини бошлади. БМТ Бош Ассамблеясининг Бош комитети ассамблеянинг узил-кесил кун тартибини тузиб чиқди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотини бачкана масалалар гирдобига ташлашга уринган муайян кучларнинг қилмишларига қарамай, ер юзидаги ҳамма кучларни тўлқинлантираётган проблемалар, жумладан, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш проблемалари бу галги сессиянинг диққат марказида бўлади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари У Тан ўзининг йиллик докладида ассамблеянинг ўтган йилги юбилей сессиясида Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ташаббуси билан қабул қилинган халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги Декларациянинг аҳамиятини таъкидлаб ўтди. У Тан Декларациянинг амалга оширилиши дунёда хайрли ўзгаришларга олиб боради, деган ишончни билдирди.

Совет Иттифоқи ана шу Декларацияни янада ривожлантириб, Бош ассамблеянинг бу сафарги сессияси муҳокамасига қуролсизланишга бағишлаб жаҳон конференцияси чақириш тўғрисидаги масалани киритди. Совет таклифига биноан бу конференция ялпи ва тўла қуролсизланиш масалаларини ҳам, шунингдек, қуролсизланишга доир қисмий тадбирларни ҳам қараб чиқиши керак. Ядро қуролини тақиқлаш ва йўқ қилиб ташлаш масалаларига алоҳида ўрин берилиши лозим.

Янги совет ташаббусининг муҳимлиги мутлако равшан. Қуролланиш пойгасининг янада кучайтирилиши инсониятни бошига таҳликали хавф-хатар солиши тўғрисида гапирмаганда ҳам бу пойганинг давом эттирилиши халқлар гарданига оғир юк бўлиб тушмоқда. Ҳозир ҳамма давлатлар ҳар йили қуролланиш учун салкам 200 миллиард доллар сарфламоқда. Янги совет таклифи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган бошқа бир қанча таклифлар билан биргаликда сессиянинг кун тартибида марказий ўрин эгаллаб турибди ва чет эл матбуот органларининг тахминига кўра, қизғин муҳокама қилинади.

Сессияда Яқин Шарқдаги аҳволга катта эътибор берилади. Маълумки, ташқаридан мадад олиб турган Тел-Авив Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюцияси моҳиятини сохталаштиришга жон-жаҳди билан уринмоқда ва Исроил агрессияси оқибатларини тугатишга тўсқинлик қилмоқда.

Хитойнинг БМТдаги вакиллиги тўғрисида сессия кун тартибига киритилган масалани чет эл матбуоти кенг кўламда шарҳламоқда. Узил-кесил кун тартибига ХХРнинг қонуний ҳуқуқларини тиклаш ва чайканшичиларни БМТнинг ҳамма органларидан чиқариб юбориш масаласи киритилган. Совет Иттифоқининг бу масала юзасидаги позицияси ўзгармасдир—БМТдаги ва Хавфсизлик Кенгашидаги ўрин Хитой Халқ Республикасига бериб қўйилиши керак.

Бош Ассамблея қараб чиқиши лозим бўлган масалалар орасида мустамлакачиликни ва ирқий камситишни тугатишга доир масалалар муҳим аҳамиятга эга.

Бош комитет қабул қилган кун тартибини анализ қилиб, шуни айтиш кераки, кун тартибида ҳозирги халқаро аҳволнинг энг муҳим ва актуал проблемалари ўзига муносиб ўрин олган.

СЎНГГИ РАУНДМИ?

Жанубий Родезия пойтахти — Солсбери шаҳрида ўтган ҳафтада Англия билан Жанубий Родезия ўртасида давом этиб келаётган тутуриқсиз тортишувнинг навбатдаги раунди бўлиб ўтди. Ян Смит бошчилигидаги бир ҳовуч ирқчилар ҳокимиятни қўлга олиб, Жанубий Родезиянинг Британиядан «мустақил» бўлганлигини эълон қилган пайтдан бери орада сал кам олти йил вақт ўтди. Ўша пайтдан бери Англия ҳукумати «можарони бартараф қилиш» ва шу мамлакатдаги беш миллион асли африкалик бўлган аҳолининг «ҳуқуқларини таъминлаш» тўғрисида музокаралар олиб бормоқда, лекин ҳақиқатда Лондон Смитни ва унинг ҳамтовоқларини рағбатлантирмоқда, холос. Чунки, ёлборишлар, панд-насиҳатлар уларга кор қилмаётир, бундан қатъийроқ чораларни кўришни эса Англия ҳукумати сира хоҳламаётир.

Бу галги музокараларда Англия номидан Британия ҳукуматининг махсус эмиссари Лорд Гудмен қатнашди. Аввалги музокараларда бўлгани каби Британия Лорди билан Родезия ирқчиларининг раҳбарлари эшикларни така-тақ беркитиб олиб суҳбатлашдилар, бу суҳбатларнинг мазмуни қаттиқ сир тутилмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам суҳбатлар тўғрисидаги айрим маълумотлар Жанубий Родезия газеталарига маълум бўлиб қолди. Бу газеталар «Анча олға босилганлиги» ва иккала томон ўртасидаги музокараларнинг туталланиши «яқинлашганлиги» хусусида хурсанд бўлиб ёзмоқдалар. Чунончи, «Родезия геральд» газетаси ўз шарҳларидан бирида Лорд Гудмен «силавий жанжал»ни тезроқ ҳал этиш учун яхши истиқболлар очиб берадиган «янги таклифлар» олиб келди, деган гапни ёзди.

Смитнинг ўзи шу раунд бошланишидан олдин мен ҳеч маҳал «ўз принципларимдан қайтмайман» деб айтди. Родезия ирқчилари бошлиғининг принциплари эса яхши маълум. Унинг мақсади бир ҳовуч оқ танлиларнинг африкаликлар устидан ҳукмронлигини абадийлаштиришдан иборат.

Шундай қилиб, навбатдаги раунд тамом тугади. Тил бириктириш туталланай деб қолди. Ҳар ҳолда Лондоннинг сиёсий доираларида узил-кесил бир қарорга келиши лозим бўлган юқори доирадаги учрашувга тайёргарлик кўрилаётганлиги тўғрисидаги миш-мишлар оғзидан тушмаётир.

(ТАСС).

РЕВОЛЮЦИЯ БАЙРАМИ

САНО. ТАСС мухбири В. Борисов хабар беради: Яман халқи монархия режимига барҳам берган сентябрь революциясининг 9 йиллигини байрам қилмоқда. Еш Яман Араб Республикасининг барпо этилиши ва мустаҳкамланиши қийин шароитларда ўтди. Республика яшаш ва мустақиллик учун сал кам етти йил кураш олиб борди. Совет Иттифоқи республика режимини мустаҳкамлашда, Яман Араб Республикаси суверенитетини сақлашда ҳамда унинг миллий экономикасини ривожлантиришда муҳим роль ўйнади. Яман раҳбарлари Совет Иттифоқининг Яман Араб халқига бераётган ёрдами беғараз ва дўстона характерда эканлигини ўз нутқларида қайта-қайта таъкидладилар. Ҳозирги вақтда мамлакат бошига уруш туширган оқибат ва қийинчиликларни тугатиш йўлига кириб бормоқда.

Яман Араб Республикасининг байрамона безатилган пойтахти Санода 26 сентябрда республиканинг суянган тоғи — қуролли кучлар қисмларининг ҳарбий паради бўлиб ўтди. СССР ҳарбий десант қўшинларининг қўмондони армия генерали В. Ф. Маргелов минбардаги фахрли меҳмонлар орасида бор эди.

Яман Араб Республикаси республика кенгашининг раиси Абдураҳмон Яхё Ал-Арёний нутқ сўзлаб, халқни тинчлик шароитларида мамлакат экономикасини қуришга ҳамма кучларини сарфлашга даъват этди. Я. Ал-Арёний Яман Араб Республикасининг қийин кунларида ёрдам берган дўстона мамлакатларга миннатдорчилик билдирди.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

◆ ҚОҲИРА, 27. Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат ҳарбий министр Муҳаммад Содиқ ҳамроҳлигида Миср ҳарбий денгиз кучлари ўн кунлик кузги ҳарбий машқларининг охирги босқичида уч кун ҳозир бўлди. МЕН агентлиги хабар берадики, Анвар Садат ҳарбий денгиз кучлари бўлинмалари юксак даражада жанговар машқ кўрганликларини айтган.

◆ РИМ 27. Москвалик қиз Галина Хомутова мерганлик спорти бўйича жаҳон чемпиони бўлди. У Италиянинг Болония шаҳри яқинидаги Касалеччио Ди Рено шаҳарчасидаги мусобақада қатнашиб траншея стендидаги учадиган 150 та қорадан 133 тасини уриб парчалади.

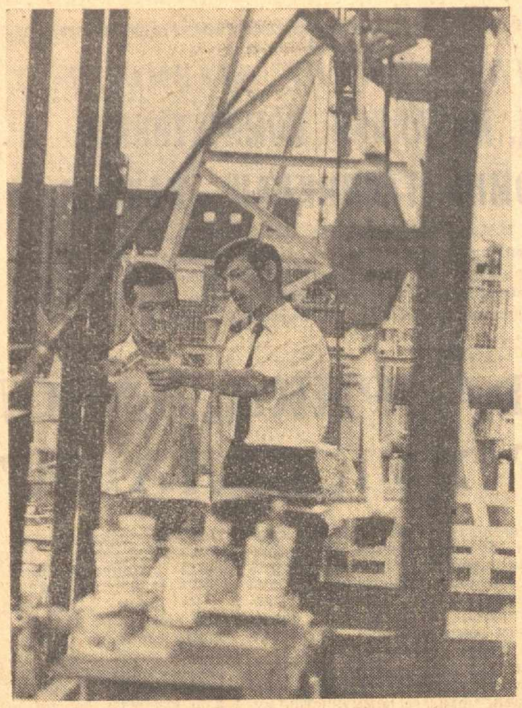

СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ. Алеппода СССРнинг ёрдами билан ўқув маркази тикланди. Бу ерда сурияликлар зарур мутахассисликни ўрганадилар. Суратда: ўқув марказининг юқори волтли электр ускуналари лабораториясида. Инструкторлар Владимир Алёхин (ўнгда) ва Атиф Кади машғулотга тайёрланмоқдалар.

В. Будан фотоси. (ТАСС).

*

Вьетнам Демократик Республикаси. Суратда: Ханой шаҳрида қурилаётган янги уй-жой бинолари.

ВИА-ТАСС фотоси.

ВАЛЮТА КРИЗИСИ

Ҳозирги вақтда капитализм дунёсида валюта — молия кризиси ҳукм сурмоқда. Ўтган ҳафта ичида рўй берган икки воқеа ана шу кризисдан қутилиш йўлларини қидириб топиш учун зўр бериб қилинаётган уриниш натижасида кураш кескин тус олиб кетганлиги ҳамманинг эътиборини ўзига жалб этди. «Умумий бозор»га қатнашувчи олти мамлакат экономика ва молия министрларининг Брюсселда чақирилган сессияси кескин вазиятда ўтди. Бу министрларнинг вазифаси — ўз позицияларини келишиб олишдан ва президент Никсоннинг фавқулодда чораларига қарши ўз кучларини сафарбар қилиб, кураш олиб боришдан иборат эди. Маълумки, Никсоннинг фавқулодда чоралари АҚШнинг ҳарбий-сиёсий ва иқтисодий экспансияси натижасида вужудга келган кризиснинг машаққатларини Америка иттифоқчиларининг зиммасига юклаш мақсадларини кўзда тутади.

Аммо АҚШ туғдирган хавф-хатар шу қадар кенг тус олдики, бу ҳол олти мамлакатни ўз ихтилофларини бартараф қилишни вақтинча кечиктириб, баъзи муҳим масалаларни ўзаро келишиб олишга мажбур этди. Улар АҚШдан импорт пошлиналарининг 10 процент кўпайтирилишини дарҳол бекор қилишни талаб этдилар.

АҚШ ҳукуматининг ана шу тадбири ўз маҳсулотларини Америка бозорига экспорт қилаётган мамлакатларга қаттиқ зарба беради. Олти мамлакат долларни девальвация қилишни ҳам талаб этишга қарор берди ва пировардида жаҳон резерв валютаси бўлган доллардан воз кечиб, капиталистик давлатларнинг янги валюта системасини вужудга келтириш зарур эканлигини билдирди. Олти мамлакат ўртасида бу масала юзасидан жиддий ихтилофлар борлиги сабабли бундай системани вужудга келтириш йўллари ва методлари конкрет равишда кўрсатиб берилмади.

«Умумий бозор»да қатнашувчи мамлакатларнинг позицияси Вашингтоннинг найрангларини бирмунча қийинлаштирган бўлса ҳам АҚШ ҳукмрон доираларининг Америка монополияларининг манфаатларини тақозо этувчи программани амалга ошириш йўлидаги қатъий қарорини ўзгартира олмади. «Ўнлар группаси» Ғарбдаги етакчи мамлакатлар ва Япония молия министрларининг, шунингдек жаҳондаги энг йирик банклар вакилларининг 15-16 сентябрда Лондонда бўлиб ўтган кенгаши буни исбот қилади. АҚШ вакиллари бу кенгашда қатъий йўл тутиб, ўз иттифоқчиларининг талабларини рад этдилар.

Навбатдаги жанг Вашингтонда бошланади. Содир бўлаётган воқеалар ҳозирги валюта кризиси узоқ давом этажагидан далолат беради.

И. ЛАПИЦКИЙ,
(ТАСС).

Телетайп лентасидан

◆ ВАШИНГТОН, 27. Бугун АҚШ президенти Р. Никсон Анкорижда (Аляска штати) Япония императори Хирохито билан учрашди. АҚШ президенти билан Япония императорининг учрашуви биринчи навбатда Вашингтоннинг «фавқулодда» иқтисодий йўл доирасида Токиога иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан тазйиқ кўрсатиши оқибатида шу икки мамлакат ўртасида сўнгги вақтларда муносабатлар жиддий йўсинда кескинлашиб кетган бир вазиятга тўғри келди.

◆ ВАРШАВА, 27. Польша ва Совет тарихчиларининг иккинчи жаҳон уруши йилларида Польша халқининг немис фашист босқинчиларга қарши озодлик кураши тарихига бағишланган илмий сессияси бу ерда ўз ишини тугатди. Сессияни озодлик ва демократия учун курашчилар союзи бош тарихий комиссияси, шунингдек, Польша фанлар академиясининг Польша — Совет муносабатлари тарихи бўлими уюштирган эди.

Сессия қатнашчилари ўз учрашувларини анъанавий ўтказиб туришга қарор қилдилар. Польша ва Совет Иттифоқи тарихчиларининг навбатдаги илмий сессияси келаси йили Москвада бўлади.

ШАХМАТ ТОЖИ ДАЪВОГАРЛАРИ

Эртага, 30 сентябрда Буэнос-Айрес шаҳрида жаҳон экс-чемпиони совет гроссмейстери Тигран Петросян билан Америка гроссмейстери Роберт Фишер ўртасида шахмат тожи учун кураш бошланади. Ана шу ўйинда ғолиб чиққан шахматчи келаси йили жаҳоннинг ҳозирги чемпиони Борис Спасский билан беллашади.

Сўнгги пайтларда Американинг истеъдодли шахматчиси Роберт Фишер ажойиб ютуқларга эришди. У бир неча йирик халқаро мусобақаларда ғолиб чиқди. Пальма-де-Мальоркада бўлиб ўтган зонал учрашувда у ўз рақибларидан 3,5 очко ўзиб кетиб биринчи ўринни эгаллади. Кейин эса совет гроссмейстери Марк Тайманов ва Дания гроссмейстери Бент Ларсенни бир хил натижа — 6:0 ҳисоби билан мағлубиятга учратди.

Петросян билан Фишер ўртасида бўладиган ўйин катта қизиқиш туғдирмоқда. Рақиблар турли учрашувларда ўзаро 18 марта ўйнашган. Уларнинг ҳар бири уч мартадан ғалаба қозонишган, 12 марта эса ўйин дуранг натижа билан тугаган. Шундай қилиб, ҳисоб — 9:9. Буэнос-Айресда улар 12 партия ўйнашади. Ғалаба қозониш учун 6,5 очко тўпланилса бас. Агар ҳисоб 6:6 бўлиб тугаса, яна қўшимча саккиз марта учрашув ўтказилиб, ана шу учрашувда ким биринчи марта ғолиб келса, шу гроссмейстер шахмат тожининг ҳақиқий даъвогари бўлади.

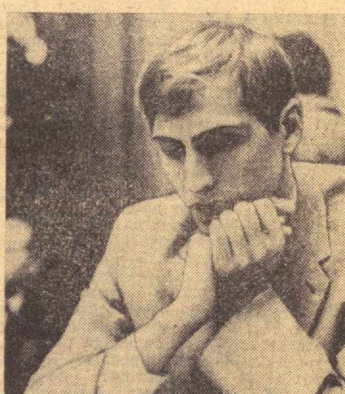

Суратда: америкалик гроссмейстер РОБЕРТ ФИШЕР.

ТАНЮГ—АПН фотоси.

ФАН ВА ТЕХНИКА

МЕДИЦИНА ЭЛЕКТР АППАРАТИ

◆ БУХАРЕСТ. Доктор Василе Робеску Бот, руҳий астения, баъзи жигар касалликлари, склерозни даволашга мўлжалланган электр аппарат ясади. Врачлар айтадики, шу аппарат вужудга келтирувчи магнит майдони организмга таъсир кўрсатиб, қон айланишидан тортиб бутун физиологик процессларнинг нормал изга тушишига ёрдам беради.

Ҳозирги вақтда Руминиядаги кўпчилик шифохоналарнинг кам деганда битта шундай медицина электр аппарати бор.

ГИПСДАН ЯСАЛГАН УЙ

◆ БЕРЛИН. Дессауда [Галле округи] гипс материаллардан 50 хонадонли уй қурилди. Ушбу экспериментал бинонинг лойиҳасини ГДР бинокорлик академияси Дессаудаги цемент институти билан ҳамкорликда ишлаб чиқди.

Уйларни қуришда биринчи марта ташқи ва ички деворларнинг панеллари гипсдан ишланди. Бундай панелларнинг иссиқлик изоляция хусусияти яхши ва вазни бир мунча енгил. [ТАСС мухбири].

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ИЛМИЙ-ТЕХНИКА АХБОРОТИ ТЎПЛАМЛАРИГА ОБУНА БЎЛИНГ!

«Механизация хлопководство»

(рус тилида)

Бир йилда 12 марта чиқади.
Обуна баҳоси йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот, конструкторлик ташкилотлари ва корхоналарнинг пахтани комплекс механизациялаш учун янги техника яратиш соҳасидаги ишлари, техникадан фойдаланиш ва уни ремонт қилиш, пахтакор хўжаликларда экономика ва ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ишлари, илғор механизаторларнинг иш тажрибалари ёритилади.

«Хлопковая промышленность»

(рус тилида)

Бир йилда 4 марта чиқади.
Обуна баҳоси йилига 1 сўм 20 тийин.
Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўпламда соҳа илмий-тадқиқот ташкилотларининг, конструкторлик бюролари ва заводларнинг янги техника ва илғор технология яратиш борасидаги ишлари, пахта ва луб саноатида ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш натижалари, шунингдек, ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибалари ёритилади.

«Шёлк»

(рус тилида)

Бир йилда 4 марта чиқади.
Обуна баҳоси йилига 1 сўм 20 тийин.
Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўпламда илмий-тадқиқот ташкилотларининг тутчилик, ипак қурти биологияси, селекцияси ва қурт боқиш соҳасидаги ҳамда пилла тайёрлаш ва уни дастлабки ишлаш, пиллани калавалаш борасидаги ишлар, новаторларнинг иш тажрибалари ёритилади.

«Янги техника»

(ўзбек тилида)

Бир йилда 12 марта чиқади.
Обуна баҳоси йилига 3 сўм 60 тийин.
Айрим сонининг нархи 30 тийин.

Тўплам илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларининг иш натижаларини, чет эл ва Ватанимиз фани ва техникасининг саноат, транспорт, алоқа, қурилишнинг ҳамма соҳаларида ва пахтачиликни механизациялашда эришган ютуқларини ҳамда ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини ёритади.

Илмий-техника тўпламлари инженер-техник ходимларга, саноат, транспорт, қурилиш ва қишлоқ хўжалигининг новаторларига, илмий-тадқиқот, лойиҳа-конструкторлик бюролари, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқитувчи ва студентларига ҳамда партия ва совет активига мўлжалланган.

Илмий-техника информацияси тўпламлари чакана савдода сотилмайди.

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида қабул қилинади.

Газета ва журналларнинг 1972 йилги республика каталогида илмий-техника ахборотининг айтиб ўтилган тўпламлари қуйидаги индекслар билан берилган:
«Механизация хлопководства» — 75214, «Хлопковая промышленность» — 75215,
«Шёлк» — 75216,
«Янги техника» — 75217.
Обуна расмийлаштирилаётганда юқоридаги индекслардан тегишлиси кўрсатилсин.

Обунани қуйидаги адрес бўйича ҳам расмийлаштириш мумкин: Тошкент 47, Гоголь кўчаси, 56 уй, «Союзпечать»нинг шаҳар бўлими. Давлат банкининг Тошкент шаҳар бошқармасидаги ҳисоб счёти № 144306.

Ўзбекистон ССР Илмий-техника информацияси ва пропагандаси институти
(Тошкент, ГСП, Олмазор кўчаси, 171-уй).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 13.05 — Янгиликлар, 13.15 — «Ра» саёҳати, 14.00 — Уч денгиз оша (бадиий фильмнинг 1-серияси), 15.15 — Хатларингизни ўқиб, 15.30 — Концерт, 16.00 — Янгиликлар, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қозоғистон ёзувчилари — болаларга, 18.30 — Ахборот, 19.00 — Қозоғистон ёзувчилари билан учрашув. **Ўзбек тилида:** 19.25 — Ахборот, 19.55 — «Ешлик» ансамблининг концерти. 20.55 — Дала ишлари кундалиги, 21.10 — Қозоқ фильмлари кинофестивали, 21.50 — Программа, 22.00 — МОСКВА, 22.25 — Футбол: ЦСКА — ТУРКИЯ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.20 — МОСКВА. 17.35 — Мультфильм, 17.55 — Концерт, 18.30 — О. Ю. Шмидт, 19.00 — Концерт, 19.50 — Ҳужжатли фильм, 20.00 — Волейбол бўйича Европа чемпионати, 20.45 — Бадиий фильм. 22.00 — ТОШКЕНТ, 22.40 — Анжела Девис, 23.00 — **Ярим аср йилномаси** (телефильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.30 — ТОШКЕНТ. Бадиий фильм, 22.30 — Бизнинг суҳбат, 20.55 — Рус романси, 21.25 — **Самарада ташвишли кунлар** (телефильмнинг 2-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29/IX да **Лайли ва Мажнун,** 30/IX да **Чио-чио-сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/IX да **Аяжонларим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Буғдойзорлар орасида — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6, 8 ва 9.45 минутда).

0416 номерли қочоқ — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Атаманнинг тугатилиши (2 серия)— «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда).

Ёшлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Икки юзламачилар ватани — ҲАМЗА НОМЛИ (тоқ соатларда).

Менинг етти ўғлоним—«ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Катта сайр — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва 4 да).

Дўппи кийган фаришта — «КЎКЧА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Буғдойзорлар орасида — «ХИВА».

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

УТТИЗ УЧИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

30/IX да **ЛАҚМА.**
1/X да **ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА.**
2/X да **МЕНИНГ ЖАННАТИМ.**
3/X да **ХОТИНИМНИНГ ЭРИ.**
4/X да **ҚАЙНОНА.**
6/X да **АЖАБ САВДОЛАР.**
7/X да **ПАРАНЖИ СИРЛАРИ.**
8/X да **СЕВИШГАНЛАР ХИЕБОНИ.**
9/X да **ХОТИНИМНИНГ ЭРИ.**
10/X да **ЛАҚМА.**
11/X да **ТОШБОЛТА ОШИҚ.**

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка —337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз— 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.